

POVEȘTI PENTRU DIVERSITATE/2023

Ghid de activități pentru grădiniță și ciclul primar

CUPRINS

Introducere	1
Recomandări pentru lectura cu voce tare	2
Sugestii de activități de literatură	4
Activități de educație pentru diversitate - Pătlăgică (gen)	7
Activități de educație pentru diversitate - Găina care a adus pe lume o vacuță (familie)	12
Activități de educație pentru diversitate - Băiatul cu mâinile dansante (dizabilități)	16
Activități de educație pentru diversitate - Hainele cele noi ale lui Pelle (statut socio-economic)	20
Activități de educație pentru diversitate - Suraj (etnie)	23
Anexe	27

Introducere

Tema diversității este o temă foarte importantă în societatea contemporană, iar copiii sunt expuși din primii ani de viață unei diversități fizice, culturale, socio-economice etc. Prin proiectul *Povești pentru Diversitate* propunem contexte variate și modalități atractive de dezvoltare socio-emoțională a copiilor prin intermediul activităților de lectură.

Acceptarea și respectarea diversității se dezvoltă treptat, atât prin intermediul activităților structurate, cât și prin valorificarea contextelor spontane de învățare și adaptarea activităților la interesele și particularitățile de dezvoltare ale copiilor. De asemenea, este important să abordăm fiecare temă a educației pentru diversitate cu multă grijă față de copii. Cu cât copiii sunt mai mici, cu atât recomandăm abordarea prin care copiii sunt expuși la diversitate fără explicitări și teoretizări complicate, prin activități potrivite nivelului lor de dezvoltare.

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și activități de sprijin din *Reperete fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului*, aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

Recomandăm, de asemenea, selecția și/sau adaptarea acestor activități în funcție de interesele și nivelul de dezvoltare a preșcolărilor și școlărilor.

Nu în ultimul rând, în acest ghid veți găsi și recomandări pentru a adapta lectura și activitățile de literație, pentru grupuri mixte de preșcolari - copii tipici și copii cu dizabilități. Aceste recomandări sunt făcute de Ruxandra Mateescu, fondatoarea asociației *Supereroi printre noi*.

Recomandări pentru lectura cu voce tare

Pentru citirea cu voce tare pentru grupul de copii există câteva recomandări generale și specifice (pauze, dialog, predicție, intonație accentuată, indicare imagini sau cuvinte, comunicare non-verbală etc), acestea variind în funcție de structura și conținutul cărții, copilul sau grupul de copii cu care citim, de ceea ce vrem să îi învățăm pe copii.

Enumerăm mai jos recomandările generale și câteva considerente pentru abordările specifice:

1. Îndreptați cartea spre copii:

- a. Pentru a înțelege textul, copiii mici au nevoie să vadă ilustrațiile

2. Prezentați coperta, titlul cărții, numele scriitorului și pe cel al ilustratorului:

- a. Citiți titlul cărții și spuneți-le că titlul și imaginea de pe copertă oferă indicii despre ceea ce se găsește în carte;
- b. Citiți numele autorilor (scriitorul - explicați că scriitorul este persoana care a scris cartea; ilustratorul - explicați că ilustratorul a făcut ilustrațiile sau desenele cărții). Spuneți-le că sunt autori români, contemporani.

3. Citiți cu intonație și rar:

- a. Citiți textul cu voce animată, mai rar la primele pagini pentru a capta atenția copiilor și a le permite să „intre” în poveste;
- b. Dacă vreți să accentuați direcția de citire a textului, la primele pagini puteți să urmăriți cu degetul textul, cuvânt cu cuvânt, expresie cu expresie, pe măsură ce citiți.

4. Prima dată citim fără întrerupere, în special textele scurte:

- a. Această carte are text scurt și se poate citi integral dacă copiii sunt antrenați deja. Dacă sunt începători, povestea se poate citi și pe capitole, dar este de preferat să nu o fragmentăm. Copiii oricum vor vrea să o recitească și cu această ocazie se pot clarifica anumite aspecte, se poate zăbovi asupra unor cuvinte sau imagini.
- b. Dacă vreți să îi învățați pe copii să realizeze predicții, opriți-vă când vă permite textul, pentru a le cere copiilor să spună ei ce urmează. Identificați formulele care se repetă și citiți-le mai accentuat.

5. La final, discutați despre impresiile copiilor și puneți câteva întrebări deschise care să valorifice experiențele personale ale copiilor.

Recomandări pentru lectura cu voce tare către copiii cu dizabilități:

E de preferat să faceți activitățile următoare în altă zi, pentru a permite copiilor să „savureze” povestirea.

- 1.** Asigurați-vă ca mediul în care se desfășoară activitatea este cât mai puțin încărcat de stimuli auditivi, olfactivi și vizuali (desene pe pereți, etc).
- 2.** Pregătiți obiecte cu rol liniștitor din punct de vedere senzorial: bilă mică de silicon, bucată de blană, mănușă de microfibră, jucării de mânuit, antistres.
- 3.** În funcție de nevoile copiilor, ei pot asculta povestea așezați într-un balansoar, fotoliu puf, un scaun cu banda elastică în partea de jos.
- 4.** Noul generează anxietate în cazul copiilor cu CES. Nevoia de a calma anxietatea se va manifesta ca agitație. Asigurați copiilor elemente de predictibilitate, pentru a spori atenția în timpul lecturii: prezentați ilustrațiile cărții de câteva ori, cu câteva zile înainte de momentul lecturii.
- 5.** Majoritatea copiilor cu CES învață folosindu-și simțul tactil sau olfactiv. Puneți-le la dispoziție o copie a ilustrației, pe care să o poată atinge sau mirosi înainte de a porni activitatea propriu-zisă.

SUGESTII DE ACTIVITĂȚI DE LITERAȚIE

Activitățile din ghidul de față reflectă exclusiv educația pentru diversitate, însă cărțile propuse reprezintă, de asemenea, un instrument foarte eficace pentru a dezvolta competențele de literație ale copiilor. Mai jos vă propunem câteva abordări, pe care le puteți adapta la fiecare dintre cărți.

COPERȚI VORBĂREȚE (ÎNAINTE DE LECTURĂ)

Această activitate este inspirată din metoda holistică („Reading Picture Books with Children. How to use the Whole Book Approach”, de Megan Dowd Lambert, în colaborare cu Muzeul de artă al cărților ilustrate Eric Carle), punând ilustrațiile și designul (și răspunsul copiilor la acestea) în centrul experienței de a descoperi o poveste.

Scopul este ca prin această activitate copiii să învețe să citească imaginile unei cărți. Astfel, copiii:

- dau sens imaginilor din perspectiva cunoștințelor și experiențelor proprii;
- fac predicții și observații;
- își dezvoltă spiritul de observație și imaginația.

Cum procedăm?

Ne concentrăm pe „lectura” copertii 1, a copertii 4 și/sau pe prima pagină din interior. Începem prin a citi titlul cărții. Le punem întrebări simple pentru a le trezi curiozitatea despre povestea pe care o vor asculta.

Întrebările pe care le adresăm copiilor, pe baza copertilor, îi invită pe aceștia să se investească emoțional și cognitiv în arta copertilor, provocându-le curiozitatea cu privire la carte și încurajându-i să continue să “citească” ilustrațiile, în timp ce le citiți povestea cu voce tare.

Când un copil citește complet greșit o imagine sau este nedumerit de ea într-un fel, adresați din nou întrebarea grupului. Așa cum sugerează L.S. Vygotsky în cartea sa, „Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes”, 1978 (Harvard University Press), învățăm cel mai bine din “colaborarea cu colegi mai capabili”. Acordând spațiu copiilor pentru a interpreta imaginile după bunul plac, le dăm șansa să riște, să facă greșeli și să învețe din ele.

Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES

Pentru început, adultul este cel ce povestește imaginea, în același fel în care ar povesti unei persoane nevăzătoare ceea ce vede. Se va începe cu subiectul imaginii, cu elementele de ansamblu și foarte evidente din centrul ilustrației. Atenția se mută treptat înspre margini și detalii. Adultul poate citi și titlul cărții, rostind fiecare literă.

Pentru grupurile mixte (copii cu dizabilități și copii tipici), rolul povestitorului poate fi preluat, pe rând, de câte un coleg de clasă (activitățile recomandate mai sus - copii tipici). Abia după această etapă, copiilor cu CES li se va cere să răspundă la întrebări ori să indice, cu degetul, diferite elemente din ilustrație, în funcție de abilități.

ÎNTREBĂRI MARI PENTRU COPII MICI

O altă metodă este cea a învățării prin întrebări, pe care o abordează autorii cărții „Big questions for young minds” (J. Strasser & Lisa Mufson Bresson).

Aceștia sugerează să ne structurăm întrebările pe care le punem copiilor pe baza cărților pe 6 niveluri de comprehensiune:

- Nivelul 1. Adu-ți aminte (copiii identifică, numesc, numără, repetă diverse elemente);
- Nivelul 2. Înțelege (descriu, discută, rezumă, explică);
- Nivelul 3. Aplică (explică de ce, se identifică cu personajele, intră în pielea personajelor);
- Nivelul 4. Analizează (fac inferențe, compară, experimentează, recunosc schimbarea);
- Nivelul 5. Evaluează (își exprimă părerea, evaluează, apără sau critică);
- Nivelul 6. Creează (confeționează, desenează, devin coautori ai poveștilor).

HARTA CĂRȚII

Scopul este ca prin această activitate copiii să rezume și să structureze oral elementele poveștii. Astfel, copiii identifică personajele, evenimentele principale, problema cu care se confruntă personajul principal și soluția găsită.

Cum procedăm?

Distribuim fiecărui copil o hartă-mănușă sau folosim chiar o mănușă pentru a exemplifica elementele pe care copiii trebuie să le identifice - putem marca fiecare deget al mănușii cu o bulină diferită.

Discutăm cu copiii principalele componente ale hărții, folosind modelul de hartă-mănușă din **anexa 1**.

Bulina Deget 1 - personaje principale/ Despre cine e povestea?

Bulina Deget 2 - personaje secundare/ Mai sunt și alte personaje?

Le puteți explica că personajele secundare apar doar în unele momente ale acțiunii, nefiind prezente pe întreaga desfășurare a poveștii sau neavând un rol atât de important precum personajul /personajele principal/e.

Bulina Deget 3 - decor (unde are loc acțiunea)/ Unde este (personajul principal)?

Bulina Deget 4 - problema/problemele de rezolvat / Ce problemă are (personajul principal)?

Bulina Deget 5 - soluția / Ce face ca să o rezolve?

Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES

În cazul copiilor nonverbali ori slab verbali, al celor cu motricitate deficitară sau coordonare mână-ochi slabă, în locul mânușii se vor folosi marionete de hârtie (personajele cărții fotocopyate și decupate) și pictograme reprezentând principalele emoții (trist, vesel, temător etc).

ROATA POVEȘTII

Scopul este ca prin această activitate copii să rezume povestea, alegând evenimente importante de la începutul, mijlocul și sfârșitul cărții.

Copiii:

- identifică evenimentele principale;
- vizualizează elementele poveștii;
- rezumă povestea.

Cum procedăm?

Distribuim fiecărui copil **anexa 2**, un cerc împărțit în șase secțiuni.

Răsfoim cartea și îi invităm pe copii să aleagă evenimentele principale, atrăgându-le atenția asupra începutului, mijlocului și sfârșitului poveștii.

Copiii desenează în fiecare secțiune a cercului câte o acțiune corespunzătoare celor trei momente ale poveștii, respectând ordinea cronologică a firului narativ.

Recomandări pentru grupuri mixte sau grupuri de copii cu CES

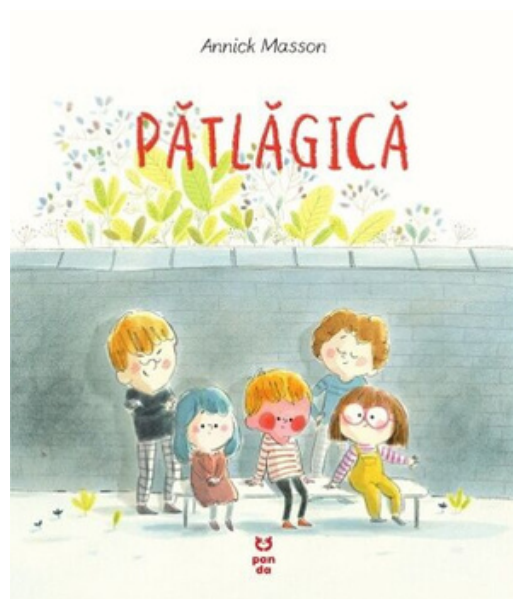
Se vor printa carduri reprezentând momentele importante ale poveștii și se va cere copiilor să le așeze în ordine cronologică, din memorie sau în timp ce adultul sau un coleg de clasă îi povestește întâmplările. Pentru copiii cu afectare cognitivă mare, se vor prezenta serii de câte 2, maximum 4 carduri deodată.

EDUCAȚIE PENTRU DIVERSITATE & GEN

Recomandări pentru grădiniță și clasa pregătitoare.

Despre poveste

Oscar se înroșește la față de când se știe. Se înroșește când citește o poezie în fața clasei, când sare în piscină, când stă lângă Suzie. Se înroșește chiar și atunci când cineva îi spune că se înroșește!

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și activități de sprijin din *Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului*, aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

B.1. Subdomeniul: Dezvoltarea socială

B.1.3. Aspect specific: Abilități de interacțiune cu copiii de vârstă apropiată

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să interacționeze pozitiv cu copiii de vârstă apropiată.

37 - 60 luni

Indicator 184. Se alătură unui grup de copii care se joacă (cu ajutorul adultului, dacă este necesar.)

Practici de sprijin:

- Încurajați copiii să se implice în activități considerate în mod tradițional specifice genului opus și oferiți copiilor feedback pozitiv imediat când vedeți că aleg aceste activități.
- Facilitați și întăriți alcătuirea grupurilor mixte de joc, dată fiind tendința ca fetele și băieții să se grupeze în activități în funcție de gen. În același timp, supravegheați grupul de joc și interveniți atunci când fetele sunt mai puțin implicate în joc din cauza băieților care domină.

61 - 84 luni

Indicator 191. Interacționează din proprie inițiativă cu copii apropiați ca vârstă în diferite contexte.

Practici de sprijin:

- Responsabilizați copiii în casă/grupă oferindu-le sarcini care contrazic stereotipurile de gen (ex. băieții să ajute la gătit). Încurajați copilul să își exprime părerea, să identifice mai multe variante de rezolvare a unei situații sau de continuare a unui joc.
- Lăudați copiii când acceptă și sugestiile celorlalți copii și se ajută reciproc. Întăriți alcătuirea grupurilor mixte de joc, deoarece fetele și băieții se grupează în funcție de gen.
- Supravegheați grupul de joc și interveniți atunci când fetele sunt mai puțin implicate în joc din cauza băieților care domină. Gruparea copiilor în funcție de gen are drept consecințe întărirea unor comportamente tradiționale de gen.

B.2. Subdomeniul: Dezvoltare emoțională

B.2.1. Aspect specific: Dezvoltarea conceptului de sine

Reper 8: Copilul ar trebui să fie capabil să se perceapă în mod pozitiv ca persoană unică, cu caracteristici specifice.

19 - 36 luni

Indicator 261. Își exprimă apartenența de gen: „Sunt fetiță”, „Sunt băiat”.

Practici de sprijin:

- Cultivați copiii imaginea de sine pozitivă, evitând stereotipurile de gen de tipul fetițele sunt drăguțe, băieții sunt puternici.

61 - 84 luni

Indicator 271. Dă dovadă de încredere în abilitățile sale în formare.

Indicator 272. Are o imagine pozitivă despre sine.

ACTIVITATEA 1 - SUNTEM LA FEL, DAR NU NE ASEMĂNĂM!

Scopul este ca prin această activitate copiii să identifice diferențele ce țin de aspectul fizic, într-un mod pozitiv.

Copiii:

- identifică trăsături fizice;
- discută despre diferențe fizice într-un mod respectuos.

Cum procedăm?

START: Fiecare copil primește **anexa 3**, care reprezintă un colaj a trei personaje din carte. Alternativ, printați anexa într-un singur exemplar și prezentați-le-o copiilor. Explicați-le copiilor ce înseamnă trăsăturile fizice, dând exemple concrete.

DESCOPERĂ: Cereți-le copiilor să îi descrie fizic pe fiecare dintre personaje.

ATENȚIE! E important ca atunci când descriu trăsăturile să modelați un limbaj și o atitudine respectuoase, care să evite body shamingul-ul.

Este foarte important să vă dați timpul necesar pentru a le explica copiilor că e foarte dureros și umilitor când îi batjocorim pe ceilalți din cauza aspectului lor fizic/corpului lor, indiferent dacă le spunem că sunt grași, slabi, au fața roșie, au ochelari, o dizabilitate fizică sau mentală, pete (de arsură) inestetice etc. Acest lucru poate avea consecințe grave, putând duce la probleme psihologice și de sănătate.

EXPLOREAZĂ: Răsfoiți cartea în fața copiilor și cereți-le să identifice și alți copii din poveste, cu trăsături distinctive.

E RÂNDUL TĂU: Invitați copiii să deseneze un personaj (fată sau băiat), cu o trăsătură distinctivă, care să facă parte din clasa lui Oscar și a lui Suzie.

Înainte să înceapă să deseneze, stabiliți cu fiecare copil în parte ce trăsătură de caracter distinctivă a ales. Pe copiii care se tem să deseneze, îi puteți pune în echipe alături de alții care au mai mult curaj.

ACTIVITATEA 2 - ȘI BĂIEȚII SE ÎNROȘESC?

Scopul este ca prin această activitate copiii să învețe că atât băieții cât și fetele pot avea aceleași reacții fizice sau emoții, activități preferate.

Copiii:

- vorbesc despre emoții.

Cum procedăm?

START: Cine se înroșește foarte des în povestea citită? Cine plânge foarte des?

DESCOPERĂ: Pe lângă Oscar cine se mai înroșește la sfârșitul poveștii? Și cine mai plânge, în afară de Suzie?

EXPLOREAZĂ: Credeți că în general băieții se înroșesc mai des decât fetele? Că fetele plâng mai des decât băieții?

Că băieții sunt mai puternici ca fetele? Sau mai curajoși?

Că fetele sunt mai sensibile? Sau mai fricoase?

Că numai băieții se joacă cu camioane?

Că numai fetele se joacă cu păpuși?

E RÂNDUL TĂU: Scopul acestei activități este să înțeleagă, prin acest joc a emoțiilor, că emoțiile le aparțin tuturor, nu sunt diferite și nu trebuie să simțim diferit în funcție de gen.

Cine dintre voi se înroșește?

De câte ori ați plâns astăzi (sau săptămâna aceasta?)

Cine ne povestește o întâmplare în care ați fost curajoși?

Cine ne povestește o întâmplare în care ați simțit frică?

Cine se joacă cu păpuși? Dar cu camioane?

ACTIVITATEA 3 - ȘOARECELE ȘI PISICA

Scopul este ca prin această activitate copiii să înțeleagă relația dăunătoare între victimă și bully/agresor și de a-i pregăti pe copii înainte să fie ținta bullying-ului

Copiii:

- află despre bullying: ce este, diferitele forme de bullying, cum trebuie să gestioneze episoadele de bullying;
- vorbesc despre propriile experiențe.

Cum procedăm?

START: Fiecare copil (sau fiecare echipa) primește **anexa 4**.

Această activitate ne permite să ducem discuția începută cu activitatea 1 mai departe, vorbind cu copii, în termeni foarte simpli, despre fenomenul bullying-ului.

Puteți folosi explicațiile de pe acest site pentru un limbaj adaptat copiilor: <https://noriel.ro/blog/bullying-ul-pe-intelesul-celor-mici>

DESCOPERĂ: Cereți-le copiilor să asocieze imaginile în funcție de situațiile pe care și le imaginează. Ideal, lucrează în echipe.

Ulterior descriu ce reprezintă fiecare imagine (dacă nu-și mai aduc aminte, puteți relua lectura cărții).

Spuneți-le copiilor că personajele/situațiile reprezintă de fiecare dată o victimă (cel care este rănit, prin vorbe sau gesturi) și un agresor (cel care rănește).

Folosiți cartea pentru a verifica dacă au potrivit corect perechile.

EXPLOREAZĂ: Identificați martorul!

Spuneți-le copiilor că de cele mai multe ori, în cazurile de agresiune, există și un martor - o persoană care vede ce s-a întâmplat.

Atitudinea martorului e foarte importantă:

- acesta poate să nu spună/facă nimic, ceea ce înrăutățește situația pentru că agresorul va răni și alte persoane;
- poate să ia apărarea victimei, de exemplu - atunci când e un copil - cerând ajutorul unui adult.

Identificați situațiile în carte și arătați-le ilustrațiile complete. Pentru fiecare situație, copilul trebuie să spună dacă e un martor sau nu și să arate despre cine e vorba.

E RÂNDUL TĂU: Încurajați-i pe copii să vorbească despre propriile experiențe: dacă s-au simțit vreodată răniți de vreun alt copil (în ce fel), dacă ei au rănit pe cineva (în ce fel) sau dacă au fost martorii unei asemenea scene (ajutați-i să descrie scena în cuvinte simple).

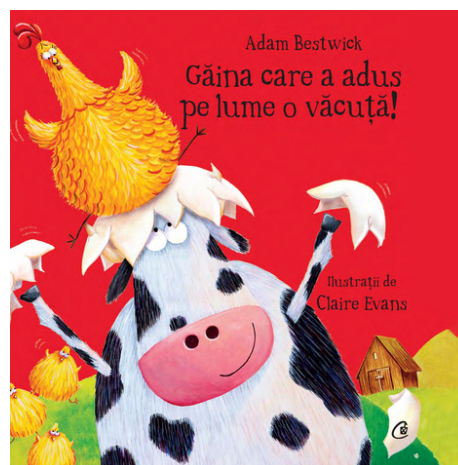
EDUCAȚIE PENTRU DIVERSITATE & FAMILIE

Recomandări pentru grădiniță și clasa pregătitoare.

Despre poveste

Totul pare în regulă când trei puiuți galbeni ies la lumina din ouăle Doamnei Găină. Dar când ultimul ou se sparge și dezvăluie ceva diferit, întregul hambar este marcat de un haos total, căci începe un joc plin de imaginație!

Alăturați-vă animalelor de la fermă într-o poveste nebună a încercării de a afla răspunsul la marea întrebare – poate oare Doamna Găină să aducă pe lume o văcuță?

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și practici de sprijin din Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului de la naștere la 7 ani, document aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

B.1. Subdomeniul: Dezvoltarea socială

B.1.3. Aspect specific: Acceptarea și respectarea diversității

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască, să aprecieze și să respecte asemănările și deosebirile dintre oameni.

B.2. Subdomeniul: Dezvoltare emoțională

B.2.1. Aspect specific: Dezvoltarea conceptului de sine

Reper 8: Copilul ar trebui să fie capabil să se perceapă în mod pozitiv, ca persoană unică, având caracteristici specifice.

37 - 60 luni

Indicator 266. Descrie membrii familiei, asociindu-le corect statutul și spunându-le numele.

Practici de sprijin:

Facilitează descrierea vieții în familie, valorificând diferențele privind structura familiei (familie monoparentală, părinți divorțați etc.), caracteristici economice, profesionale, culturale, lingvistice sau mediu de rezidență.

Încurajați-i să povestească sau să deseneze propria familie.

ACTIVITATEA 1 - MOZAIC DE FAMILII

Scopul este ca prin această activitate copiii să învețe despre diversitatea de familii.

Copiii:

- descoperă, prin lumea animalelor, familii de specii diferite;
- vorbesc într-un mod respectuos despre diverse tipuri de familii, diferite de familia tradițională.

Cum procedăm?

START: Ați văzut vreodată animale care cresc pui de animale din specii diferite? Sau prietenii între animale care de obicei se vânează/fugăresc unele pe altele?

DESCOPERĂ: Selecționați câteva fotografii dintre cele prezentate aici:

<https://www.thedodo.com/12-remarkable-interspecies-rel-523336558.html> sau aici:

<https://povestiri.net/interesant/20-de-fotografii-cu-animale-care-au-legat-prietenii-neobisnuite/> și arătați-le copiilor.

EXPLOREAZĂ: Ce animale vedeți? Vă miră familiile pe care le formează?

Folosiți anexa 8 pentru a le arăta poze cu animale din specii diferite care formează „familii”. Acesta este un punct de plecare ideal pentru a vorbi cu cei mici despre diversitate, în special diversitatea familiilor.

Sunt familii în care copiii cresc cu un singur părinte sau doar cu bunicii; sunt familii fără copii sau cu copii adoptați etc

Este foarte important: familia perfectă este familia care te iubește și pe care o iubești, familia în care te simți cel mai bine pentru că ești acceptat așa cum ești și în care și tu, la rândul tău, îi accepți pe cei dragi așa cum sunt și lucrurile acestea vă leagă și vă fac mai puternici împreună.

E RÂNDUL TĂU: Completează familia găinii și a puișorilor nou-născuți cu animalul preferat (din seria celor cu alb și negru).

Copiii pot desena animalul ales (ideal este să lucreze în echipe de doi) sau îl pot confecționa din carton, ca pe găină/pui.

Câteva sugestii de arts&craft:

Vacă: <http://www.housingaforest.com/paper-plate-cow/>

Pasăre: <https://www.artycraftykids.com/craft/paper-plate-love-birds/>

Sconcs: <https://inthebagkidscrafts.com/paper-plate-skunk-craft/>

ACTIVITATEA 2 - E A NOASTRĂ!

Scopul este ca prin această activitate copiii să vorbească într-un mod ludic despre tipare de familii diverse.

Copiii găsesc exemple concrete prin care specii diferite pot avea grijă unele de altele sau pot învăța unele de la altele.

Cum procedăm?

START: Imaginați-vă că în familia găinii și a puilor ei chiar a intrat o văcuță (sau animaluțul pe care l-ai imaginat la activitatea precedentă).

DESCOPERĂ: Ascultați din nou povestea cu atenție și rețineți ce își imaginează găina despre fiecare animal în parte.

EXPLOREAZĂ: Puneți-le întrebările la sfârșitul lecturii, astfel încât să-și poată exersa memoria și puterea de concentrare.

În funcție de numărul de copii pe care îi aveți la grupă, puteți forma grupuri, cerându-le ca fiecare grup sau copil să rețină informațiile despre un singur animal (sau două).

Ce își imaginează despre coțofană? Dar despre sconcs? Pinguin? Balenă? Dalmațian? Oiță? Urs panda? Bursuc? Zebră? Văcuță?

E RÂNDUL TĂU: În grupuri mici, gândiți-vă la exemple concrete prin care găini și puii iei o acceptă în familia lor pe văcuță (sau alt animal)

Ce îi spun?

Cum se joacă copiii împreună?

Ce o învață găina pe văcuță? Ce o învață văcuța pe găina? Dar pe pui? etc

ACTIVITATEA 3 - FAMILIA MEA

Scopul este ca prin această activitate copiii să vorbească despre familiile lor.

Copiii:

- își reprezintă familia prin desen;
- își prezintă familiile cu mândrie.

Cum procedăm?

START: Fiecare copil primește **anexa 5**.

Puteți face omuleți de diverse nuanțe de maro, ca să reprezentați diversitatea nuanțelor pielii.

DESCOPERĂ: Cu cine locuiți? Numărați câți membri se află în familia voastră.

Cereți copiilor să decupeze numărul corespunzător membrilor familiei lor.

POVEȘTI PENTRU DIVERSITATE

EXPLOREAZĂ: Desenează și colorează fiecare membru al familiei.

Pentru păr poate folosi lână de culori diferite.

La sfârșit, pot lipi personajele pe bețe de acadea, de înghețată sau pe crenguțe.

Ideal ar fi să se deseneze și pe ei și să puneti toate familiile pe panou, cu copiii respectivi în centru, iar (toate) familiile să fie legate între ele printr-un fir roșu. Astfel, le explicați că inimioara fiecărui copil este legată emoțional (prin colegii sau prietenii din grupă/clasă) de toți ceilalți, iar acest lucru este aducător de putere, energie și încredere în sine.

E RÂNDUL TĂU: Prezintă-ți familia, pornind de la desenele făcute.

EDUCAȚIE PENTRU DIVERSITATE & DIZABILITĂȚI

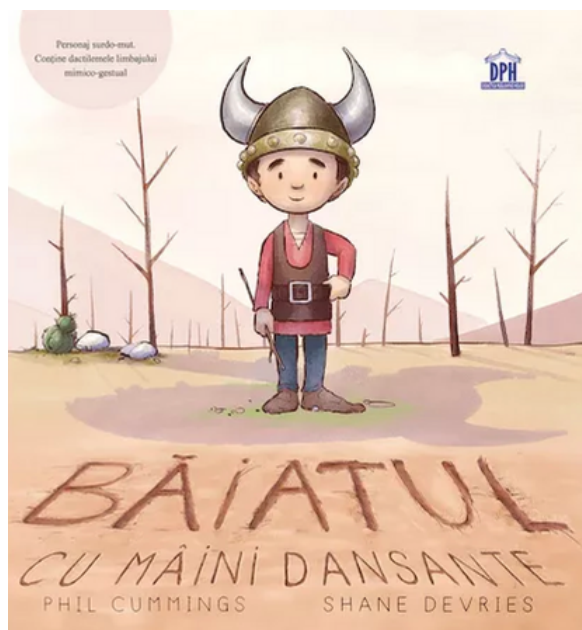
Recomandări pentru grădiniță și clasa pregătitoare.

Despre poveste

Luptele dintre rege și dragon erau mărețe și zgomotoase, de fiecare dată.

Băiatul cu mâini dansante trăia în liniște deplină și nu putea să audă strigătele de luptă. Dar putea să vadă teama teribilă de pe chipurile celor din jurul lui... și cât de ușurați ar fi cu toții dacă nu s-ar mai teme în fiecare zi.

O poveste sensibilă despre putere și prejudecăți, în care un băiețel cu dizabilitate de vorbire și auz îi învață pe cei din jur o lecție despre comunicare și înțelegere.

Notă CUAC: Conform ghidului de stil realizat de asociația Supereroi printre noi, termenii Surd și mut/ surdo-mut sunt de evitat.

Context: Termenul „mut” era folosit în trecut pentru a descrie o persoană care nu putea vorbi și sugera că persoana respectivă este incapabilă să vorbească sau să se exprime. Surdo-mut era folosit pentru a descrie persoanele care nu puteau vorbi și auzi. Persoanele care au dizabilități de vorbire și auz sunt capabile să se exprime în scris, prin limbajul semnelor sau în alte moduri. În plus, o persoană care nu folosește vorbirea poate avea capacitatea de a auzi.

Recomandări NCDJ: Evitați folosirea acestor termeni întrucât sunt folosiți adesea în mod incorect și pot fi ofensatori.

Conform normelor AP.

<https://supereroiprintrenoi.ro/ghid/>

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și activități de sprijin din Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului, aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

B.1. Subdomeniul: Dezvoltarea socială

B.1.3. Aspect specific: Acceptarea și respectarea diversității

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască, să aprecieze și să respecte asemănările și deosebirile dintre oameni.

37 - 60 luni

Indicator 205. Se joacă împreună cu copii diferiți din punct de vedere al genului, limbii vorbite, etniei sau cu CES, sub îndrumarea adulților.

Indicator 206. Identifică asemănări și deosebiri dintre persoane după diferite criterii (gen, aspect exterior, vârstă, profesie, mediu cultural și lingvistic etc.).

Practici de sprijin:

- Citiți împreună cu copilul cărți și analizați imagini care prezintă oameni din culturi diferite și cu caracteristici fizice sau abilități diferite.

61 - 84 luni

Indicator 207. Formulează întrebări despre familia, etnia, limba vorbită, cultura, caracteristicile fizice ale celorlalți.

Practici de sprijin:

- Comentați împreună cu copiii caracteristici fizice și preferințe ca aspecte ale identității.
- Organizați activități care pun într-o lumină pozitivă diferențele, de exemplu bilingvismul, abilități specifice etc.

ACTIVITATEA 1 - HARTA IDENTITĂȚII

Scopul este ca prin această activitate copiii să aibă o hartă mentală a identității personajului principal și a propriilor caracteristici.

Copiii:

- identifică caracteristicile personajului principal, inclusiv dizabilitatea sa;
- își identifică propriile caracteristici.

START: Copiii primesc harta identității din **anexa 6**. Prezentați-le fiecare categorie a hărții, spunându-le că aceste categorii sunt parte a cine suntem noi, adică a identității noastre.

Vârstă / Gen / Familie / Ce îmi place să fac/ Ce nu pot face.

DESCOPERĂ: Citiți-le povestea din nou și invitați-i să se concentreze asupra aspectelor discutate.

EXPLOREAZĂ: Completați portretul băiatului cu mâini dansante.

Copiii vor lucra în echipe. Pentru fiecare categorie vor decupa imaginea care se potrivește descrierii personajului.

Pentru vârstă vor nota cifra corespondentă pe care copiii o estimează pentru fiecare personaj.

Întrebări ajutătoare:

Este fetiță sau băiat? Ce vârstă are? Cine sunt părinții lui? Ce îi place să facă?

Ce îl deosebește de alți copii din sat?

La întrebarea aceasta, explicați-le că personajul nu poate vorbi și auzi (este surdo-mut) și că folosește semnele (mimează și face gesturi) pentru a putea comunica cu cei care vorbesc limba semnelor.

E RÂNDUL TĂU: Cereți copiilor să se gândească la un lucru la care sunt buni și la un lucru pe care îl fac cu dificultate sau pe care nu îl pot face. Vor îndoi o foaie de hârtie în jumătate și vor desena fiecare lucru în parte. Copiii împărtășesc cu voce tare ce au desenat.

Această activitate este un punct de plecare propice pentru a discuta despre faptul că fiecare dintre noi este diferit, cu toții avem activități pe care le îndrăgim și lucruri pe care le facem cu dificultate.

Subliniați de asemenea că unele dificultăți pe care le avem sunt vizibile, altele invizibile, că la unele persoane sunt mai pronunțate, dar că este foarte important să fim prietenoși unii cu ceilalți și să nu ne judecăm în funcție de aceste diferențe.

ACTIVITATEA 2 - PUTEM VORBI PRIN SEMNE

Scopul este ca prin această activitate copiii să învețe să observe dizabilitățile și să vorbească despre ele într-un mod respectuos.

Copiii:

- identifică trăsături fizice;
- Identifică trăsături de caracter;
- discută despre diferențe fizice într-un mod respectuos.

Cum procedăm?

START: De ce era numit băiatul cu mâini dansante?

Este foarte important să le oferiți copiilor, cu această ocazie, vocabularul corect pentru a înțelege și a vorbi despre această dizabilitate.

DESCOPERĂ: Cine îl înțelege cel mai bine atunci când se exprimă prin intermediul semnelor?

Are și altă modalitate de a comunica cu ceilalți, în afară de limbajul semnelor?

Cum înțelegea băiatul că părinții săi sunt îngroziți de bătălia pe care o poarta regele și armata sa cu dragonul uriaș?

EXPLOREAZĂ: Identificați în carte două cuvinte exprimate în limba semnelor.

Începeți prin a le exprima noțiunea de cuvânt. Citiți-le o frază scurtă din carte și cu degetul izolați fiecare cuvânt în parte.

Ajutați-i să identifice cuvintele „casă” și „mulțumesc”.

E RÂNDUL TĂU: Exersați în echipe de doi cele două cuvinte învățate în limbajul semnelor.

Îi puteți învăța că în lume există peste 100 limbaje ale semnelor.

Pentru a merge mai departe, parcurgeți cu copii câteva dactileme ale limbajului mimico-gestual, folosind ultima pagină a cărții.

ACTIVITATEA 3 - CA SĂ FIM ÎNȚELEȘI!

Scopul este ca prin această activitate copiii să învețe despre preconcepții și despre puterea comunicării.

Copiii:

- identifică o problemă de comunicare;
- povestesc despre o neînțelegere.

Cum procedăm?

START: Recitați-le a doua parte a poveștii.

DESCOPERĂ: Cum/de ce a ajuns băiatul în mijlocul câmpului de luptă?

Ce a făcut în acel moment?

Ce spune acest lucru despre el?

EXPLOREAZĂ: Uitați-vă cu atenție la imagini.

Cum comunică băiatul?

Cum comunică cei care se războiesc?

De ce a izbucnit lupta între rege, armata sa și dragon?

Folosiți **anexa 7**.

Această carte oferă o lecție foarte puternică despre comunicare și înțelegere. Un băiețel cu dizabilitate de vorbire și auz, punând întrebări simple și la momentul potrivit, pune capăt unor lupte îngrozitoare, care durau de multă vreme.

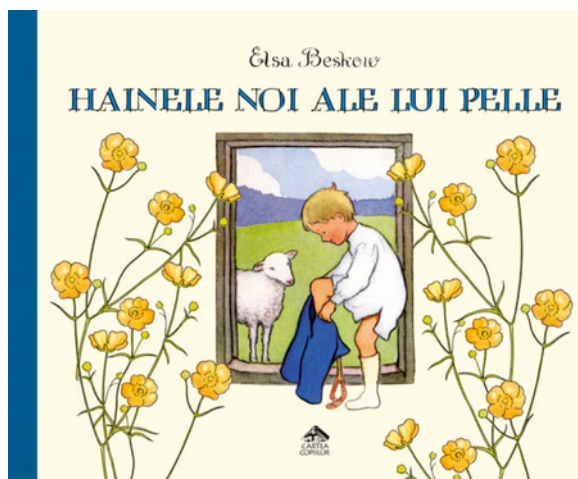
E RÂNDUL TĂU: Gândiți-vă la un moment în care s-a ivit o neînțelegere între voi și altcineva. Povestiți!

EDUCAȚIE PENTRU DIVERSITATE & STATUT SOCIO-ECONOMIC

Recomandări pentru grădiniță și clasa pregătitoare.

Despre poveste

Trăia odată în Suedia un băiețel pe nume Pelle. Primise cândva un miel care să fie numai al lui și de care avea grijă. Zi după zi, mielul creștea. Pelle creștea și el. Lâna mielului era tot mai lungă, pe când hainele lui Pelle erau tot mai scurte. Într-o zi, Pelle luă o foarfecă și tunse mielul.

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și activități de sprijin din Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului, aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

B.1. Subdomeniul: Dezvoltarea socială

B.1.3. Aspect specific: Abilități de interacțiune cu copii de vârstă apropiată

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să interacționeze pozitiv cu copii de vârstă apropiată.

37 - 60 luni

Indicator 206. Identifică asemănări și deosebiri dintre persoane după diferite criterii (gen, aspect exterior, vârstă, profesie, mediu cultural și lingvistic etc.).

Practică de sprijin:

- Citiți împreună cu copilul cărți și analizați imagini care prezintă oameni din culturi diferite și cu caracteristici fizice sau abilități diferite.

B.1.4. Aspect specific: Dezvoltarea comportamentului pro-social

Reper 7: Copilul ar trebui să fie capabil să manifeste empatie față de celelalte persoane.

61 - 84 luni

Indicator 256. Începe să înțeleagă situația oamenilor aflați în situații și contexte sociale și naturale diferite (sărăcie, dezastre naturale etc).

Practică de sprijin:

- Prezentați imagini cu oameni locuind în zone sărace și bogate ale lumii, discutați despre economisirea resurselor și despre consum echilibrat.

ACTIVITATEA 1 - DE UNDE PROVINE ÎMBRĂCĂMINTEA PE CARE O PURTĂM?

Scopul este ca prin această activitate copiii să învețe despre efortul de a confecționa un articol de îmbrăcăminte.

Copiii:

- identifică diferiții pași ai confecționării unei haine de lână;
- vorbesc despre hainele pe care le poartă.

Cum procedăm?

START: Citiți-le povestea încă o dată, cerându-le să fie atenți la diferitele acțiuni care au fost necesare pentru a crea noul costum al lui Pelle.

Le puteți vorbi copiilor despre îmbrăcăminte, în termeni de „bun material” care, în societatea de astăzi, este produs în cantități masive și cumpărat pur și simplu în magazine. Uneori, suma de bani pe care o plătim pentru îmbrăcăminte este incredibil de mică, alteori incredibil de mare și de multe ori, hainele se aruncă după ce o anumită modă s-a terminat.

În zilele noastre, îmbrăcăminte este considerată un bun pe care să îl avem cu toții și nu mai există, în general, nicio cunoaștere reală a efortului și a acțiunilor necesare de a crea articolele.

DESCOPERĂ: Fiecare copil primește **anexa 8**.

EXPLOREAZĂ: Puneți acțiunile în ordinea necesară pentru a crea o haină de lână.

Pot face activitatea punând o cifră, de la 1 la 5, sub fiecare activitate sau decupează ilustrațiile și le lipesc în ordine cronologică. E important să-i ajutați să numească fiecare acțiune în parte.

E RÂNDUL TĂU: Ție ce fel de haine îți place să porți?

Folosesc **anexa 9**, decupând și colorând hainele care le plac.

Pentru a duce discuția mai departe: Îi puteți încuraja să vorbească despre articolele vestimentare pe care preferă să le poarte, despre culorile lor preferate. Pot învăța despre materialele (de bază) din care sunt făcute hainele: cele bune/sustenabile, comparativ cu cele făcute din plastic.

ACTIVITATEA 2 - PELLE ARE NEVOIE DE HAINE NOI

Scopul este ca prin această activitate copiii să învețe despre faptul că nu trebuie să-i judecăm pe ceilalți după hainele pe care le poartă.

Copiii:

- identifică elementele care îl caracterizează pe Pelle;
- vorbesc despre valoarea hainelor.

Cum procedăm?

START: Cine este personajul principal din poveste?

DESCOPERĂ: Ce știm despre Pelle?

Este important să îi ghidați ca la această întrebare să răspundă doar cu elementele care apar explicit în carte, prin imagini sau text.

- Unde locuiește?
- Despre ce membri ai familiei sale aflăm?
- Ce animal îngrijește?
- Ce poate/știe să facă?

EXPLOREAZĂ: De ce are Pelle nevoie de haine noi?

Copiii vor spune cu siguranță că este „sărac”, iar acesta este un început de discuție interesant. Este mai important că i-au rămas hainele mici sau că, prin efortul său și contribuția tuturor, a reușit să-și confecționeze haine noi?

Sunt mai importante hainele pe care purtăm sau calitățile pe care le avem?

E RÂNDUL TĂU: Ce crezi că înseamnă proverbul „Haina nu-l face pe om”?

Pentru a răspunde la această întrebare, copiii pot alege între cele 3 variante:

1. Un om nu poate trăi fără haine noi.
2. Calitățile omului sunt mai importante decât hainele (pe care le poartă).
3. Trebuie să ne fabricăm propriile haine, ca să fim oameni valoroși.

ACTIVITATEA 3 - ASTĂZI FACEM TROC!

Scopul este ca prin această activitate copiii să învețe despre importanța comunității și a întraajutorării.

Copiii:

- fiecare identifică un lucru la care est bun și îl poate face în schimbul unui alt serviciu;
- vorbesc despre importanța grupului.

Cum procedăm?

START: Tu cum îți ajuți părinții, fratele/sora sau bunicii? Dă un mic exemplu concret.

DESCOPERĂ: Fiecare copil primește **anexa 10**.

EXPLOREAZĂ: Asociază schimbul de servicii pe care îl fac Pelle și ceilalți între ei.

E RÂNDUL TĂU: Faceți schimb de servicii între voi!

Puteți organiza o zi dedicată schimbului de servicii/competențe între ei. La sfârșitul zilei discutați dacă se simt mai puternici singuri sau făcând parte dintr-un grup unde pot conta unul pe celălalt și fac schimb de servicii.

EDUCAȚIE PENTRU DIVERSITATE & ETNIE

Recomandări pentru grădiniță și clasa pregătitoare.

Despre poveste

Cartea se bazează pe biografia actorului Sorin Sandu și a fost scrisă în 2022 de două tinere de etnie romă, în urma interviului pe care i l-au luat în cadrul proiectului Roma S/Heroes.

Pe lângă Suraj, copilul care a atins soarele, proiectul a cuprins alte 3 volume, toate dedicate preșcolărilor: Clopoțelul lui Nico (biografia Nicoletei Bițu), Să îți pui o dorință (biografia lui Connect-r), Lada de cărți (biografia Loredanei Mihaly).

Găsiți, atât cărțile, cât și ghidul pedagogic al acestora, în format digital, la linkul:
www.cualtecuvinte.com/materialepedagogice.

Activitățile propuse în acest ghid sunt corelate cu aspecte, indicatori și activități de sprijin din Reperele fundamentale în învățarea și dezvoltarea timpurie a copilului, aprobat de Ministerul Educației în 2010, ca parte a cadrului normativ de desfășurare a învățământului preșcolar.

B.1. Subdomeniul: Dezvoltarea socială

B.1.3. Aspect specific: Acceptarea și respectarea diversității

Reper 4: Copilul ar trebui să fie capabil să recunoască, să aprecieze și să respecte asemănările și deosebirile dintre oameni.

37 - 60 luni

Indicator 205. Se joacă împreună cu copiii diferiți din punct de vedere al genului, limbii vorbite, etniei sau cu CES, sub îndrumarea adulților.

Indicator 206. Identifică asemănări și deosebiri dintre persoane după diferite criterii (gen, aspect exterior, vârstă, profesie, mediu cultural și lingvistic etc.).

Practici de sprijin:

- Citiți împreună cu copilul cărți și analizați imagini care prezintă oameni din culturi diferite și cu caracteristici fizice sau abilități diferite.

- Discutați despre personaje, sărbători, eroi, cântece care reflectă această diversitate.
- Puneți la dispoziția copilului obiecte, imagini care reflectă diversitatea culturală.

61 - 84 luni

Indicator 207. Formulează întrebări despre familia, etnia, limba vorbită, cultura, caracteristicile fizice ale celorlalți.

Practici de sprijin:

- Organizați activități în care copiii să se familiarizeze cu varietatea caracteristicilor unei persoane (meserie, vârstă, gen, limbă vorbită, port național etc.).
- Încurajați copiii să folosească limba maternă, dar și limba de predare pentru a numi acțiuni și obiecte din mediu. Folosiți etichete în mai multe limbi.
- Cultivați respectul pentru diversitatea lingvistică și interveniți ferm atunci când apar comportamente prejudiciatoarele pentru copii (de exemplu, când în mod intenționat nu este pronunțat corect un nume).
- Puneți la dispoziția copiilor cărți în mai multe limbi.

ACTIVITATEA 1 - MAI MULȚI ÎNTR-UNUL

Scopul este ca prin această activitate copiii să vorbească despre identitatea etnică într-un mod respectuos.

Copiii:

- identifică elemente din poveste care îl definesc pe Suraj;
- își recunosc și își asumă, prin joacă, diferitele identități care îi caracterizează.

Cum procedăm?

START: Tot ce știm despre Suraj!

Ghidați-i cu întrebări ajutătoare:

- A crescut la casă sau la bloc? Cum era casa lui?
- Ce etnie are Suraj? Explicați-le cuvântul etnie, spunându-le că romii vorbesc o altă limbă, pe lângă limba țării în care trăiesc, așa cum englezii sau maghiarii vorbesc o altă limbă. E foarte important ca în cadrul acestei discuții să modelați un limbaj corect, spunându-le că trebuie să folosim cuvântul „rom” în loc de „țigan”, care e un termen jignitor.
- Ce limbă mai vorbește, în afară de română?
- I-a plăcut școala?
- Ce meserie are?

DESCOPERĂ: Ție îți place de Suraj? De ce?

EXPLOREAZA: Formați grupuri în funcție de răspunsurile la următoarele întrebări:

Cine are părul brunet, ca Suraj?

Cine are părul blond?

Cine are părul brunet/blond și vorbește o altă limbă în afară de română?

Cine iubește școala, ca Suraj ?
Cine iubește școala și își dorește să devină actor/actriță?
etc

Copiii răspund la întrebări formând mici grupuri. În funcție de răspunsurile lor, grupurile se vor schimba în permanență, iar interesul este să înțeleagă că suntem cu toții influențați, în dezvoltarea noastră, de foarte multe elemente: țara în care ne naștem, familia în care creștem, felul în care au trăit bunicii și străbunicii noștri și ceea ce ne-au învățat, școala la care învățăm, toți oamenii pe care îi întâlnim, prietenii pe care ni-i facem, cărțile pe care le citim etc.

E RÂNDUL TĂU: Pune o întrebare la rândul tău.

ACTIVITATEA 2 - TU CUM TE-AI SIMȚI?

Scopul este ca prin această activitate copiii să exerseze empatia față de persoane care trec printr-o situație de discriminare.

Copiii:

- vorbesc despre emoții;
- identifică momente de nedreptate din viața lor de zi cu zi.

Cum procedăm?

START: Arătați-le emoțiile reprezentate în **anexa 11**.

DESCOPERĂ: Haideți să vorbim despre emoții!

Folosiți emoțiile din **anexa 11** pentru a discuta despre diferitele emoții de bază.

EXPLOREAZĂ: Cum s-a simțit Suraj când unele persoane i-au spus că romii nu pot juca teatru?

Puteți discuta cu copiii despre conceptul de nedreptate, cu mici exemple concrete.

E RÂNDUL TĂU: Tu te-ai simțit vreodată trist? Ai simțit vreodată că ți s-a făcut o nedreptate?

ACTIVITATEA 3 - TU VORBEȘTI ROMANI?

Scopul este ca prin această activitate copiii să se familiarizeze cu limba romani.

Copiii:

- învața câteva cuvinte în limba romani.

Cum procedăm?

START: Cine știe să vorbească limba romani? Cine știe unul sau mai multe cuvânte în limba romani?

POVEȘTI PENTRU DIVERSITATE

Valorizați-i pe copiii care știu să vorbească aceasta limbă. Spuneți-le că este o limbă diferită de limba română și învățarea oricărei limbi presupune efort.

Cu cât vorbim mai multe limbi, cu atât ne exersăm inteligența

DESCOPERĂ: Citiți-le paragrafele din carte în care apar cuvinte în romani.

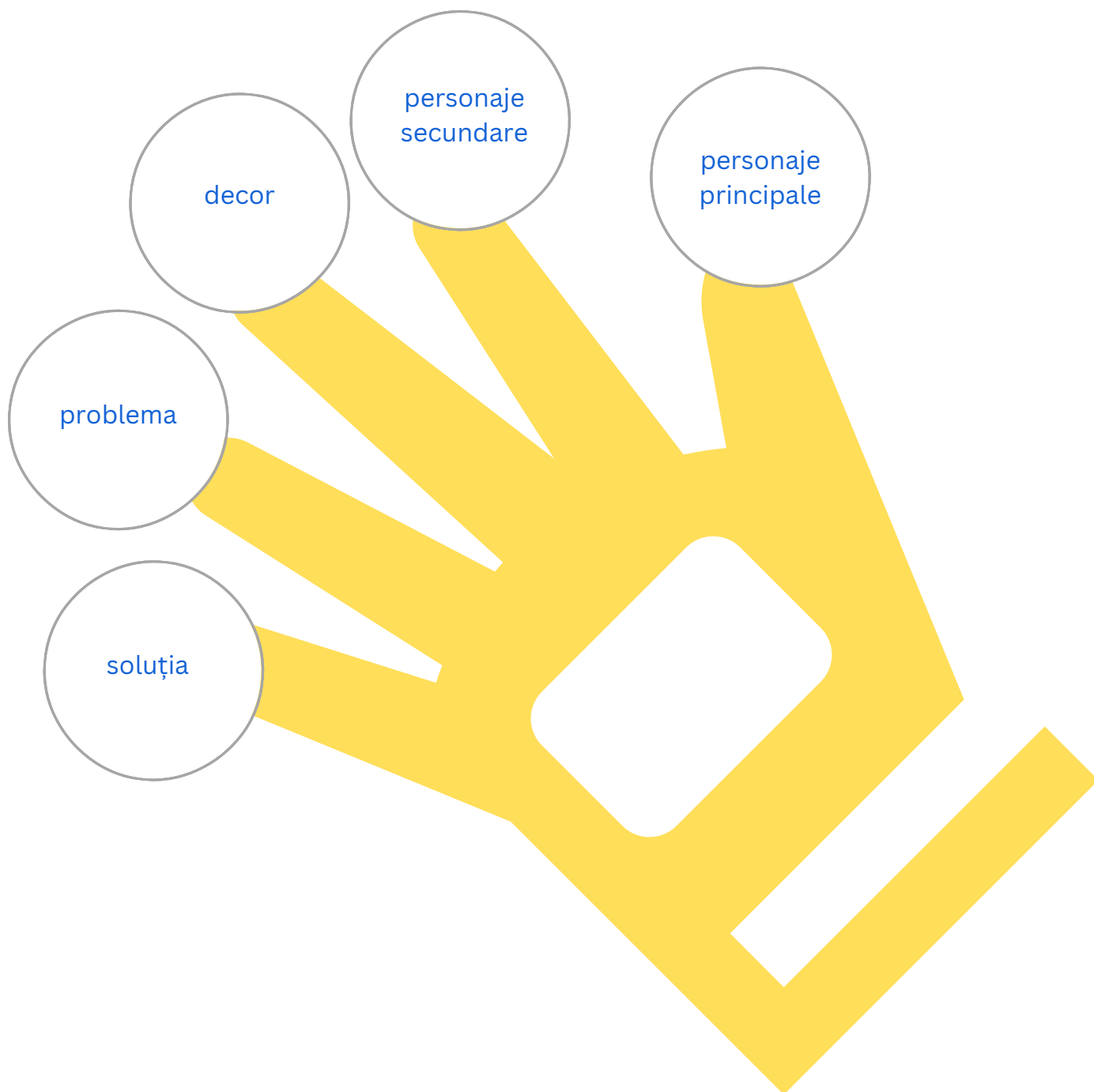
Aduceți-le aminte că Suraj/Sorin s-a născut într-o familie de romi și că vorbea limba romani.

EXPLOREAZĂ: Cine știe ce înseamnă aceste cuvinte?

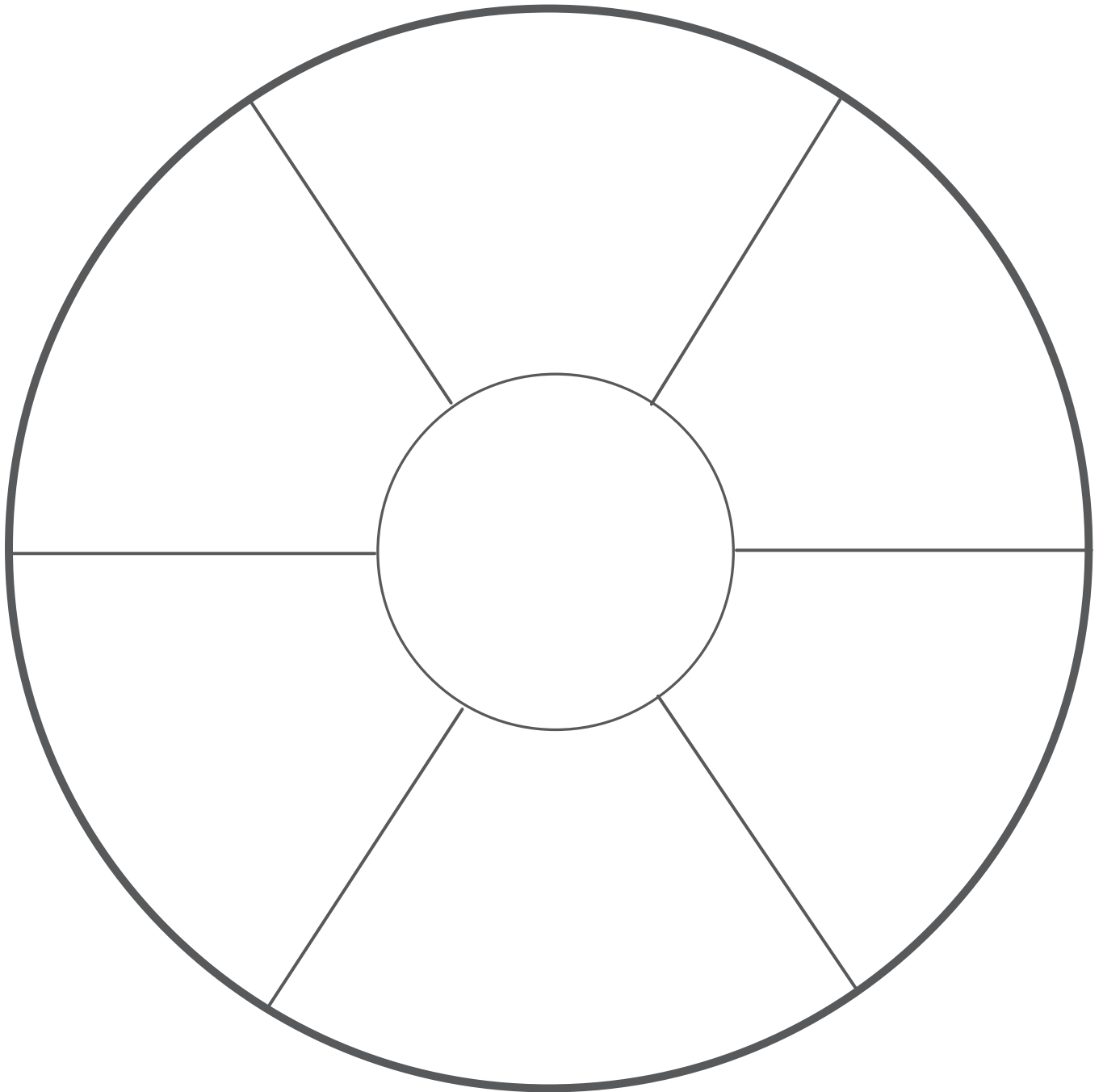
Învățați-i să spună în limba romani: soare, rege, frumos.

E RÂNDUL TĂU: Exersați aceste cuvinte în perechi de doi.

ANEKA 1 - HARTA CĂRȚII

ANEKA 2 - ROATA POVEȘTII

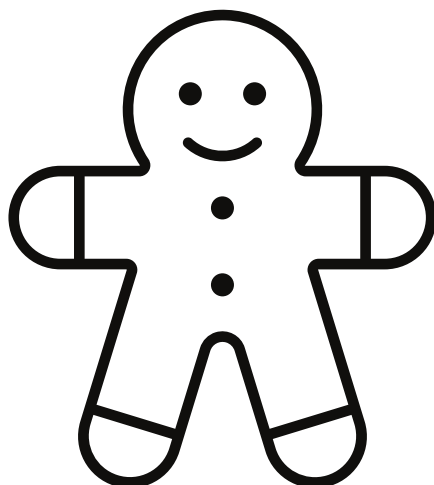
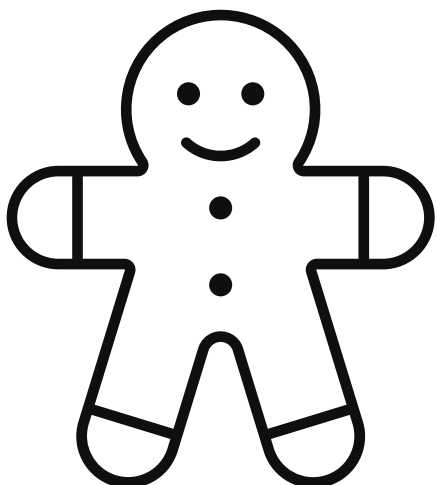
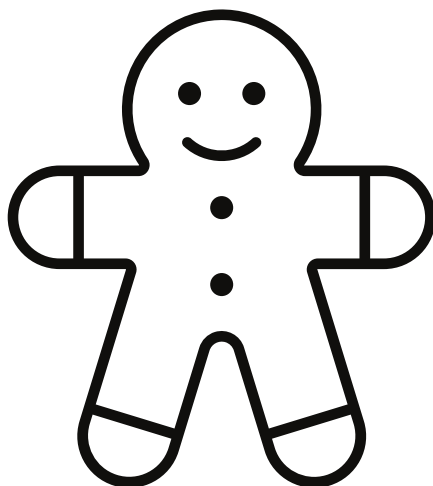
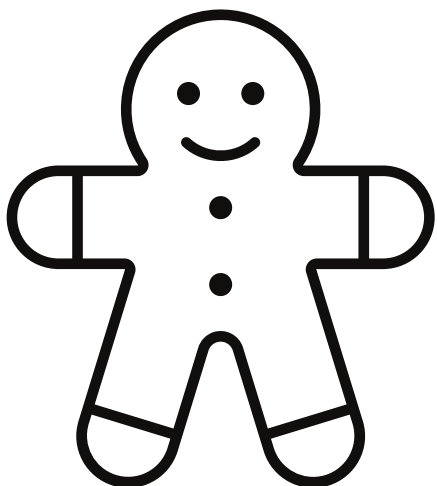
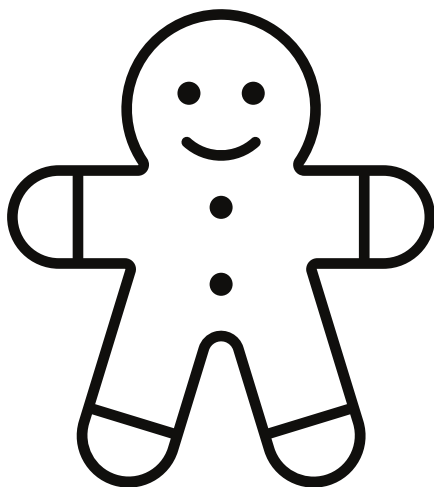
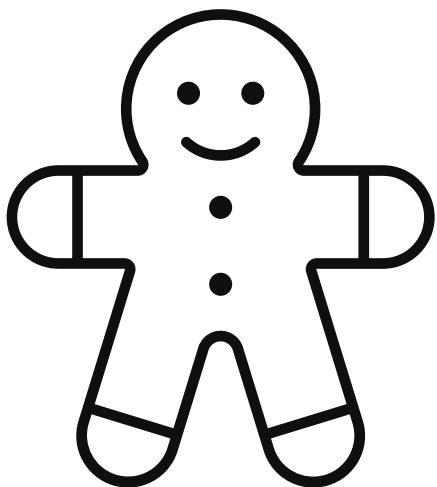
ANEXA 3 - PĂTLĂGICĂ

ANEKA 4 - PĂTLĂGICĂ

ANEKA 5 - GĂINA CARE A ADUS PE LUME O VĂCUȚĂ

ANEKA 6 - BĂIATUL CU MÂINILE DANSANTE

Familie

Gen

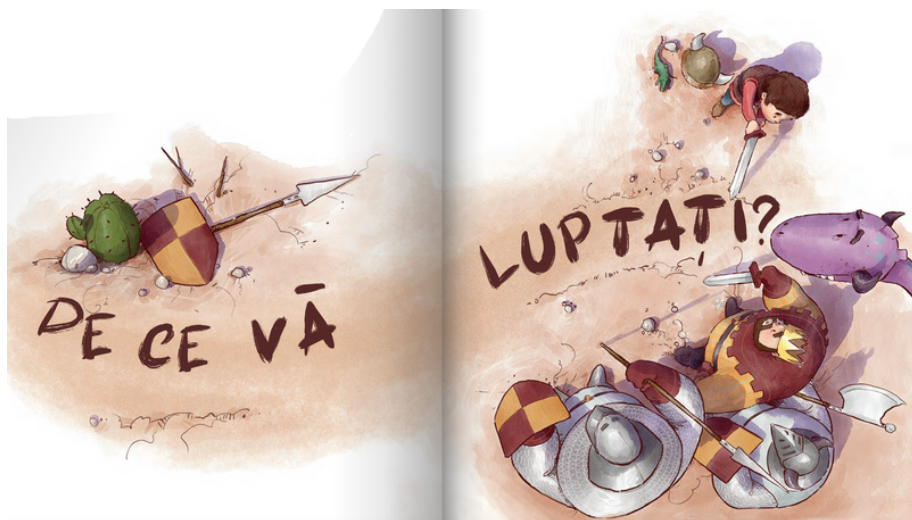
Ce îi place
să facă

Vârstă

Ce nu poate
să facă

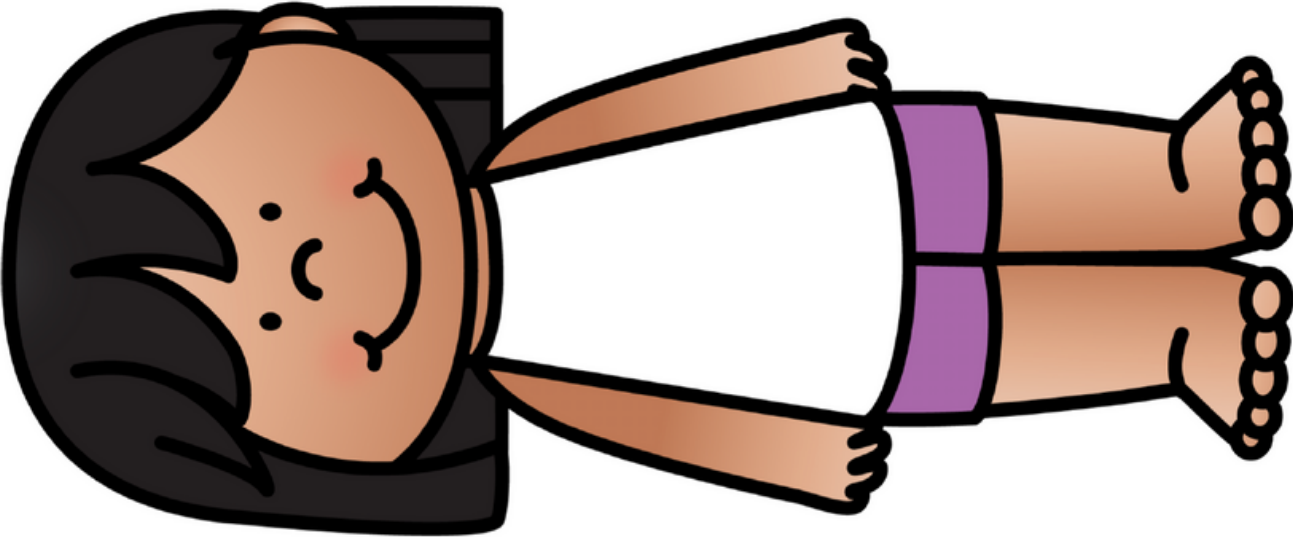
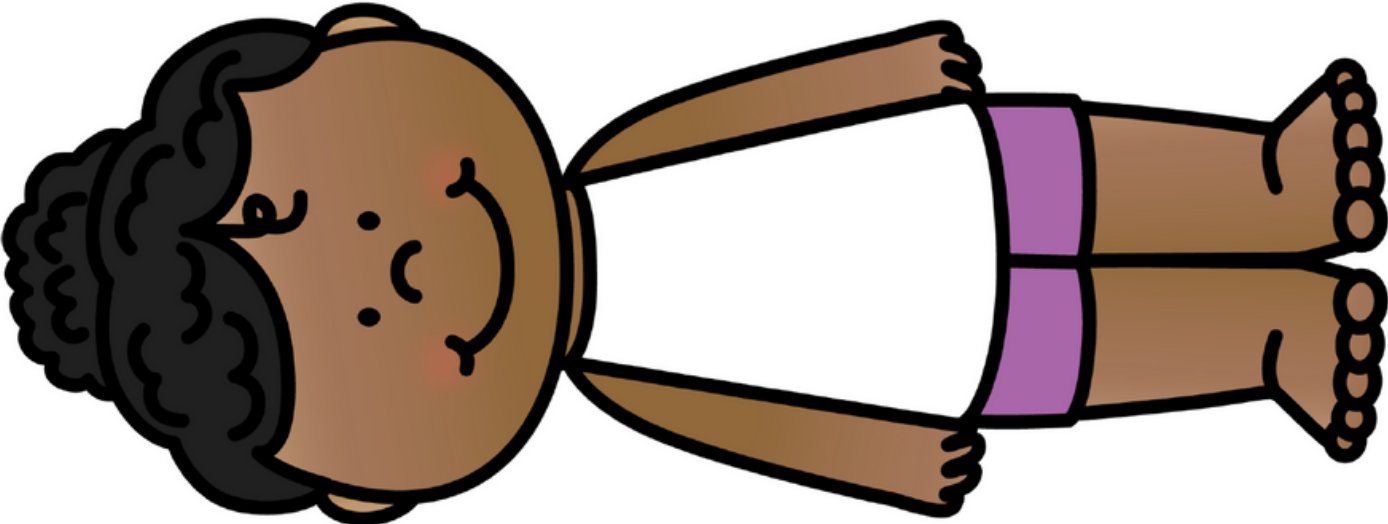
ANEKA 7 - BĂIATUL CU MĂINILE DANSANTE

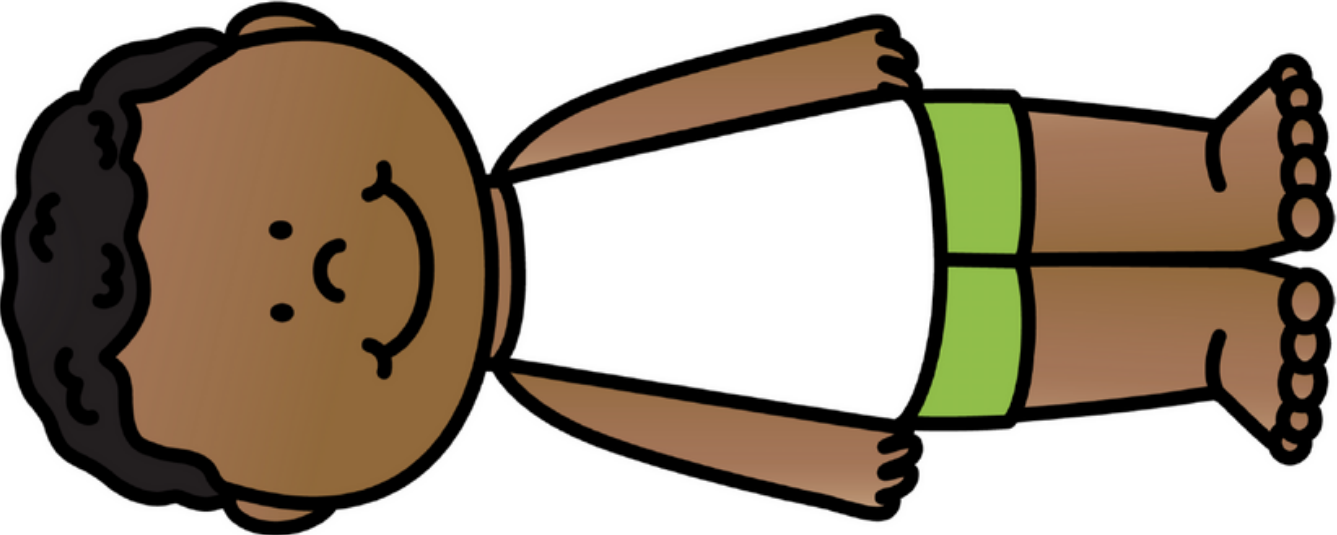
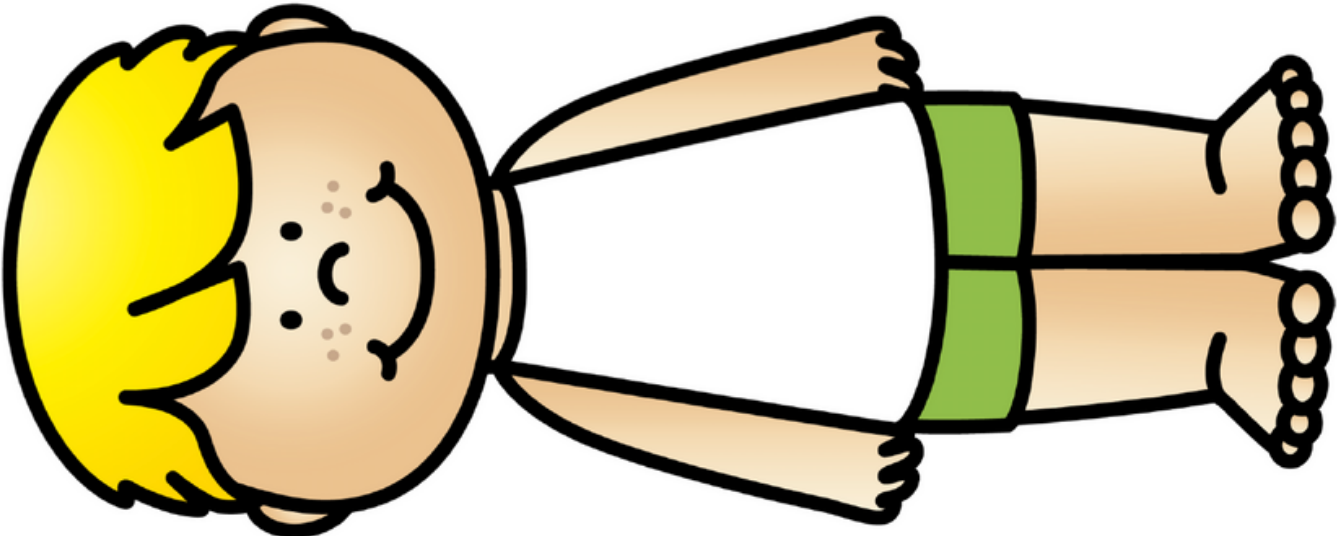
ANEKA 8 - HAINELE CELE NOI ALE LUI PELLE

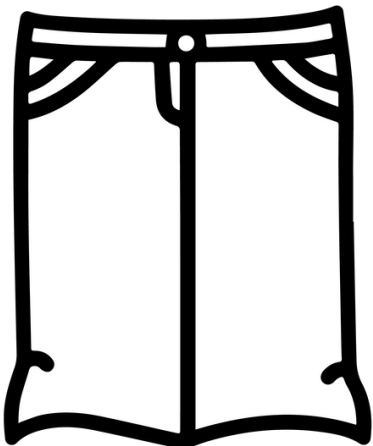
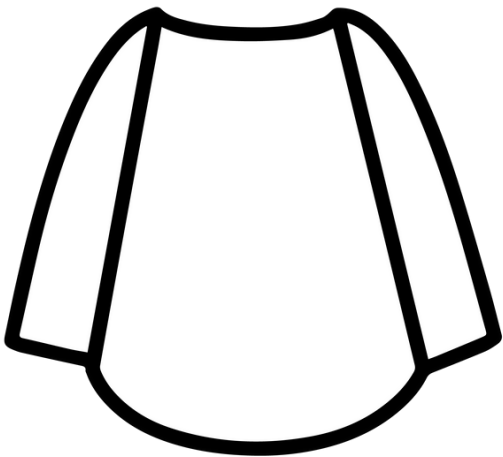
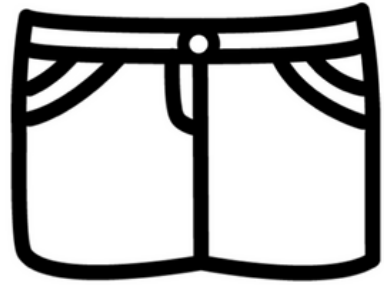
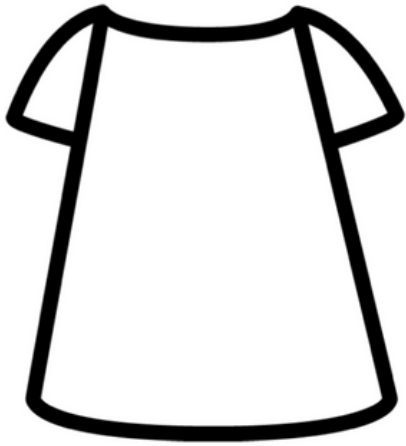
ANEKA 9 - HAINELE CELE NOI ALE LUI PELLE

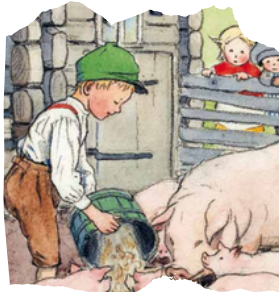
ANEKA 9 - HAINELE CELE NOI ALE LUI PELLE

ANEKA 9 - HAINELE CELE NOI ALE LUI PELLE

ANEKA 10 - HAINELE CELE NOI ALE LUI PELLE

ANEKA 11 - SURAJ

